



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 290/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 25 Er/759/2008-45 z 23. novembra 2009 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 CoE/56/2010-74 z 19. apríla 2010 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok

podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 Er/759/2008-45 z 23. novembra 2009 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 CoE/56/2010-74 z 19. apríla 2010.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že okresný súd na základe platobných výmerov č. 1199/2001 z 5. novembra 2001 a č. 1200/2001 z 5. novembra 2001 vydaných správcom konkurznej podstaty P., B. (ďalej len „úpadca“), poverením č. 5611 023775 zo 17. októbra 2008 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, predmetom ktorej bolo vymoženie sumy 44 390,89 € s príslušenstvom od P. (ďalej len „povinný“). Sťažovateľka nadobudla predmetnú pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej so správcom konkurznej podstaty úpadcu 7. júla 2005.

Okresný súd na základe návrhu povinného uznesením č. k. 25 Er/759/2008-45 z 23. novembra 2009 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 17 CoE/56/2010-74 z 19. apríla 2010 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľka uviedla, že v danom prípade všeobecné súdy rozhodovali nad rámec svojej zákonnej právomoci. Okresný súd a krajský súd vydali rozhodnutia, ktoré síce boli ako exekučné súdy oprávnené vydať, avšak podkladom pre tieto uznesenia bolo *«posudzovanie skutočnosti, ktorá v rámci riadnych opravných prostriedkov patrila do oblasti verejnej správy, resp. za taxatívne stanovených zákonných podmienok, v rámci mimoriadnych opravných prostriedkov, do preskúmvacej pôsobnosti krajských súdov. ...*

*V prípade Sťažovateľa bol predmetným správnym rozhodnutím Platobný výmer, na ktorého preskúmvanie zákonnosti by však boli za taxatívne vymedzených zákonných podmienok (napr. dodržanie zákonnej 2-mesačnej prekluzívnej lehoty) príslušné krajské*

súdy. Dovoľujeme si poukázať jednak na skutočnosť, že Povinný svoje právo domáhať sa súdneho preskúmania Platobného výmeru v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote nevyužil, ako aj na skutočnosť, že uvedená lehota je prekluzívna a jej márnym uplynutím toto právo Povinného zaniklo. OS ZV ako prvostupňový exekučný súd a KS BB ako odvolací exekučný súd neboli oprávnení *ex offo* a navyše po uplynutí uvedenej prekluzívnej lehoty dodatočne preskúmať Rozhodnutia správneho orgánu – Platobného výmeru. ...

V čase vydania Platobného výmeru bolo teda na majetok zdravotnej poisťovne vedené konkurzné konanie. V zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze tak dňom vyhlásenia konkurzu prešlo na správcu konkurznej podstaty oprávnenie nakladať s majetkom konkurznej podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súviseli s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty. Počas trvania konkurzu sa na činnosť a právny stav úpadcu prioritne aplikoval Zákon o konkurze, ako jednoznačne vyplýva aj z vyššie citovaného ust. § 66e ods. 2 Zákona o konkurze. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a priamej aplikácie ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze bol správca konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne oprávnený vydať Platobný výmer. Platobný výmer predstavuje exekučný titul v zmysle ust. § 41 Exekučného poriadku. ...

Prílohou tejto ústavnej sťažnosti je aj Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S 11/2007-49, IČS: 1007200121 zo dňa 04. 10. 2007, právoplatné dňa 06. 11. 2007. ...

V zmysle citovaného rozhodnutia, a dovoľujeme si zdôrazniť, že v tomto prípade vecne príslušného súdu v zmysle OSP, bol správca konkurznej podstaty oprávnený vydať Platobný výmer, ktorý bol posúdený ako platný právny akt. Opačné rozhodnutie, ku ktorému dospeli exekučné súdy (mimo svojej vecnej pôsobnosti, keďže neboli oprávnené na preskúmavanie oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydávať platobné výmery, toto oprávnenie prináležalo výlučne krajským súdom v rámci výkonu správneho súdnictva) predstavovalo zásah do právnej istoty Sťažovateľa a v konečnom dôsledku porušenie práva na spravodlivý súdny proces (teda proces v súlade so zákonom stanoveným postupom, ako to predpokladá vo svojich ustanoveniach v súvislosti s ochranou základných práv a slobôd aj Ústava SR), ako aj porušenie vlastníckeho práva k pohľadávke vyplývajúcej z nadobudnutého exekučného titulu. ...

Prioritne by sme si dovolili poukázať na skutočnosť, že samotný Ústavný súd SR v Náleze sp. zn. I. ÚS 415/08-19 zo dňa 10. 12. 2008 uvádza v súvislosti s údajnou

*neexistenciou oprávnenia správcu konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne vydať platobné výmery ako exekučné tituly voči Povinnému skutočnosť, že „absenciu takéhoto oprávnenia prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní.“...*

*Prioritnou problematikou v našom prípade je, či zákony alebo Ústava SR umožňovali OS ZV a následne KS BB ako exekučným súdom rozhodovať o vyhlásení exekúcie za neprípustnú na základe posúdenia oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydať Platobný výmer a vyhlásiť ho za nulitný vyše sedem rokov po právoplatnosti a vykonateľnosti Platobného výmeru, a navyše po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty na preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia v rámci správneho súdnictva. ...*

*Sťažovateľ považuje Uznesenie 1 a Uznesenie 2 za arbitrárne. ... Sťažovateľ má navyše za to, že súdy sa náležite nevysporiadali s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ani so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých bolo nevyhnutné pre právne posúdenie veci (napriek tomu, že Sťažovateľ na tieto skutočnosti v súvislosti s absenciou danej preskúmvacej právomoci súdov počas predmetného exekučného konania upozornil) a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili. ...*

*Sťažovateľ má za to, že Uznesenie 1 a následne Uznesenie 2 sú arbitrárne a ako také ústavne neudržateľné, ako vyplýva z ich odôvodnenia. ... Z odôvodnení Uznesenia 1 a Uznesenia 2 jasne vyplýva skutočnosť, že OS ZV koncipoval svoje rozhodnutie na právnych záveroch, ktoré v rámci slovenského právneho poriadku nebol oprávnený posudzovať (keďže preskúmvacia právomoc rozhodnutí v správnom súdnictve prislúcha výlučne krajským súdom a za zákonom presne stanovených podmienok Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky) a že KS BB tiež koncipoval Uznesenie 2 na základe skutočností, v ktorých mu zákon nezveroval preskúmvaciu právomoc správnych rozhodnutí...».*

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

*„1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoE/56/2010-74 zo dňa 19. 04. 2010 v spojení s Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 25Er/759/2008-45 zo dňa 23. 11. 2009 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu*

*vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.*

*2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoE/56/2010-74 zo dňa 19. 04. 2010 v spojení s Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 25Er/759/2008-45 zo dňa 23. 11. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.*

*3. Ústavný súd SR priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ust. § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Trenčín sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietok sťažovateľky bolo tvrdenie o porušení označených práv uznesením okresného súdu č. k. 25 Er/759/2008-45 z 23. novembra 2009, ktorým bola exekúcia z dôvodu zistenia nulity exekučného titulu vyhlásená za neprípustnú a následne bola zastavená, ako aj uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE/56/2010-74 z 19. apríla 2010, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie. Podľa názoru sťažovateľky všeobecné súdy rozhodli nad rámec svojich právomocí, svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, a preto ich považuje za arbitrárne a ústavne neudržateľné.

1. Pokiaľ ide o námietku porušenia označených práv sťažovateľky okresným súdom, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľka aj využila, a krajský súd o ňom rozhodol.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie označených práv krajským súdom.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd poznamenáva, že o niekoľkých predchádzajúcich sťažnostiach sťažovateľky analogického skutkového a právneho obsahu s posudzovanou sťažnosťou už rozhodoval svojimi skoršími uzneseniami (napr. III. ÚS 35/2010, III. ÚS 86/2010, I. ÚS 185/2010 a iné), preto pri posudzovaní tejto sťažnosti vychádzal z odôvodnenia svojich skorších uznesení, na ktoré zároveň odkazuje.

Ústavný súd zhodne so svojimi predchádzajúcimi uzneseniami o odmietnutí analogických sťažností sťažovateľky konštatuje, že všeobecné súdy v rámci exekučného konania boli oprávnené aj mimo rámec správneho súdnictva skúmať správne rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul, a to práve len z hľadiska, či nejde

o správne rozhodnutie ničotné (nulitný správny akt, resp. paakt), ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky. Takýto predmet skúmania podľa názoru ústavného súdu nebol žiadnym spôsobom limitovaný uplynutím lehôt na preskúmanie správneho rozhodnutia v rámci správneho súdnictva.

Ústavný súd taktiež konštatuje, že nie je možné ustáliť prvky arbitrárnosti v záveroch krajského súdu (ani okresného súdu) o tom, že správne rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul je ničotným správnym aktom z dôvodu, že správca konkurznej podstaty úpadcu nebol oprávnený vydávať individuálne správne akty (správne rozhodnutia) ako orgán verejnej správy, a teda nemohol vydať ani platný exekučný titul, na základe ktorého sťažovateľka navrhla viesť exekučné konanie.

Všeobecný súd môže rozhodnúť o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo na to zistí dôvody, a v súlade s tým postupoval aj okresný súd, keď na základe záveru o nulitnosti exekučného titulu exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju, čo následne krajský súd potvrdil.

Ústavný súd preto po preskúmaní uznesenia krajského súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti právnych záverov krajského súdu alebo ktoré by spočívali v ich nedostatočnom odôvodnení.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, že v obdobných veciach iných účastníkov konania rozhodol ten-ktorý všeobecný súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, a že naopak, v jej veci rozhodli súdy odlišne, ústavný súd konštatuje, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti poukázala na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 415/08-19 z 10. decembra 2008, ústavný súd poznamenáva, že v označenom prípade išlo o odlišnú právnu situáciu, keď námietky v sťažnosti predostrel účastník konania, ktorý

v rámci exekučného konania zastával pozíciu povinného. Z toho potom vyplývali aj jeho odlišné možnosti brániť svoje práva, ktoré, ako ústavný súd konštatoval, mohol využiť v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu, ktoré bolo exekučným titulom. Keďže v tejto veci išlo o odlišné okolnosti prípadu, ústavný súd v danej veci nemohol prijať identické závery, pretože vychádzal z úplne opačného postavenia účastníkov konania, od ktorých pri rovnakých situáciách nemožno spravodlivo očakávať využitie identických právnych a opravných prostriedkov na ochranu svojich práv, pretože ich realizácia s najväčšou pravdepodobnosťou nevyvolá priaznivé výsledky pre oboch zároveň.

Z týchto dôvodov ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali možnosti porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Ústavný súd dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprosných princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 36 ods. 1 listiny sťažovateľka namietala aj porušenie ustanovenia

§ 1 ods. 1 listiny. Uvedená právna norma predstavuje všeobecné interpretačné pravidlo, ktoré je možné aplikovať len v súvislosti s namietaním porušenia konkrétneho základného práva uvedeného v listine, v danom prípade v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), nemohlo dôjsť ani k porušeniu interpretačného pravidla zakotveného v tejto právnej norme.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie „základného práva“ podľa čl. 46 ods. 4 ústavy, ústavný súd poznamenáva, že obsahom tohto ustanovenia ústavy nie je základné právo, ale len povinnosť štátu upraviť podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane zákona.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti krajskému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010